

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KAP.410.001.07.2022

Pan
Zbigniew Rau
Minister Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Spraw Zagranicznych, al. J. Ch. Szucha 23, 00-580 Warszawa (zwane dalej: Ministerstwem lub MSZ)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Zbigniew Rau, Minister Spraw Zagranicznych od 26 sierpnia 2020 r. ¹ (zwany dalej: Ministrem lub Ministrem SZ)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paweł Łukasiewicz, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/1/2022 z 10 stycznia 2022 r. 2. Andrzej Brunejko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/2/2022 z 10 stycznia 2022 r. 3. Grzegorz Grygoruk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/3/2022 z 10 stycznia 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-7)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 45 – Sprawy zagraniczne oraz ocena wykonania planu finansowego MSZ (dysponenta III stopnia).
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej: ustawa o finansach publicznych lub ufp), w tym:<ol style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek, b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 45 – Sprawy zagraniczne.

¹ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 sierpnia 2020 r. nr 1131.20.2020 o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 765).

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy realizacji wydatków budżetu państwa,
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 45 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontroli prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa w ramach części 45.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola wykazała, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych, z wyjątkiem stwierdzonych nieprawidłowości, które polegały na:

- wydatkowaniu środków na wysłanie 26 spośród 59 paczek do placówek zagranicznych za pośrednictwem firmy kurierskiej DHL, pomimo, że stawki za tę samą usługę oferowane przez Poczta Polska były niższe⁵,
- nierzetelnym sprawdzeniu dokumentacji dotyczącej inwestycji *Przebudowa wartywni wraz ze zmianą sposobu użytkowania oraz z termomodernizacją budynku MSZ przy ul. Karmazynowej 1A*, co spowodowało konieczność opracowania nowej dokumentacji (mapy) i wydłużyło czas realizacji inwestycji o około trzy miesiące.

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny nieprawidłowości te nie spowodowały obniżenia oceny ogólnej.

Sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone prawidłowo.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Koszty wysyłki przesyłek przez firmę kurierską DHL wyniosły 37,2 tys. zł. W przypadku wysyłki przez Poczta Polska koszty wyniosłyby od 24,1 tys. zł (wysyłka ekonomiczna) do 28,7 tys. zł (przesyłka priorytetowa), co stanowi różnicę od 8,5 tys. zł do 13,1 tys. zł.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na 2021 r.⁷ w części 45 – Sprawy zagraniczne zaplanowano dochody w kwocie 206 510,0 tys. zł. Na koniec 2021 r. zrealizowano dochody w kwocie 169 908,6 tys. zł, co stanowiło 82,3% planu po zmianach. Niższa niż zaplanowano realizacja dochodów budżetowych w 2021 r. wynikała głównie z utrzymującej się pandemii COVID-19 na całym świecie, co ograniczyło swobodę przemieszczania się osób i spowodowało zmniejszenie dochodów m.in. z usług konsularnych. W stosunku do roku 2020 dochody w 2021 r. były wyższe o 44 559,4 tys. zł, tj. o 35,5%.

Według sprawozdania Rb-27, na koniec 2021 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 2596,6 tys. zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 2520,8 tys. zł. W porównaniu do roku 2020 należności były wyższe o 25,2 tys. zł, tj. o 1,0%, a zaległości niższe o 45,2 tys. zł, tj. o 1,8%. Należności dotyczyły głównie rozliczeń z tytułu udzielonej pomocy konsularnej oraz należności zasądzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie.

(akta kontroli str. 1435-1648, 1680-1686, 1708-1716, 1949, 1955-1999, 2355-2362, 3748-3749)

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Wydatki budżetu państwa w części 45 zostały zrealizowane w 2021 r. w kwocie 2 196 751,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające z upływem 2021 r. wyniosły 4524,4 tys. zł), co stanowiło 98,4% planu po zmianach (2 232 832,2 tys. zł). Od wydatków zrealizowanych w 2020 r. (2 141 844,2 tys. zł) wydatki w 2021 r. były wyższe o 54 907,1 tys. zł, tj. o 2,6%. Wynikało to głównie ze wzrostu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz dotyczyło wydatków związanych z przewodnictwem Polski w Grupie V4 oraz z utworzeniem nowych placówek, tj. Ambasady RP w Ulan Bator oraz Stałego Przedstawicielstwa RP przy ONZ w Rzymie.

Wydatki w części 45 były ponoszone w szczególności na:

- finansowanie działalności placówek zagranicznych (920 854,6 tys. zł),
- składki do organizacji międzynarodowych (670 855,5 tys. zł),
- pomoc zagraniczną (95 495,1 tys. zł).

Wydatki budżetu państwa w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wyniosły 311 026,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające z upływem 2021 r. 3134,4 tys. zł), co stanowiło 99,2% planu po zmianach (313 578,5 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2020 r. (287 443,7 tys. zł) wydatki były wyższe o 23 582,9 tys. zł, tj. o 8,2%. Wynikało to głównie ze wzrostu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, zakupy majątkowe oraz na podróże zagraniczne.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa z dnia 20 stycznia 2021 r. na rok 2021 (Dz. U. poz. 190, ze zm.), dalej: ustawa budżetowa na 2021 r.

(akta kontroli str. 1433-1650, 1687-1707, 1717-1742, 1780-1870, 1943-1948, 1951-1954, 1970-2013, 2355-2369, 3753-3760)

W 2021 r. w części 45 wydatkowano 19 999,9 tys. zł, tj. prawie 100% środków przeniesionych z rezerwy ogólnej budżetu państwa (20 000,0 tys. zł). Środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa zostały przeznaczone na realizację zadania publicznego polegającego na zapewnieniu trwałego wsparcia polskiej społeczności na Litwie poprzez zwiększenie oferty działalności kulturalnej, edukacyjnej i informacyjnej dla tej społeczności, dzięki rozbudowie Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

(akta kontroli str. 1932-1937, 2372-2403)

W 2021 r. w części 45 wydatkowano 152 158,3 tys. zł, tj. 99,3% środków przeniesionych z rezerw celowych budżetu państwa (153 205,2 tys. zł⁸).

Ze środków z rezerw celowych finansowano m.in.:

- realizację przedsięwzięć współpracy rozwojowej przez Fundację Solidarności Międzynarodowej,
- współfinansowanie tworzenia i rozpowszechniania programu telewizyjnego Telewizji Polskiej S.A. pod nazwą „BELSAT TV”,
- zadania merytoryczne i logistyczne w ramach przygotowania do Przewodnictwa Polski w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w 2022 r. oraz Przewodnictwa w Partnerstwie Śródziemnomorskim OBWE na rzecz Współpracy w 2021 r.,
- wpłaty na rzecz Agendy Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA),
- realizację inwestycji pn. „Budowa nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec”,
- wpłaty na rzecz działań UN OCHA⁹ w Syrii i Etiopii oraz działań WFP¹⁰ w Afganistanie i Tadżykistanie.

Niepełne wykorzystanie środków z rezerw wynikało przede wszystkim z:

- różnic kursowych (przy wpłatach do organizacji międzynarodowych);
- zwrotów niewykorzystanych części dotacji;
- trwającej pandemii COVID-19, co ograniczyło możliwości przemieszczania się potencjalnych repatriantów.

Szczegółowe badanie wydatków na kwotę 19 999,9 tys. zł z rezerwy ogólnej (tj. prawie 100% przyznanych środków) oraz wydatków na kwotę 36 250,4 tys. zł z rezerw celowych (23,6% przyznanych środków) wykazało, że środki z ww. rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 1932-1942, 2163-2354, 2370-2372, 2404-2707)

W 2021 r. dysponent części 45 wydał, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 upf, cztery decyzje¹¹ w sprawie blokowania środków na łączną kwotę 1712,3 tys. zł (w tym blokadami objęto 422,3 tys. zł z rezerw celowych). Łączna kwota blokad stanowiła 0,1% planu po zmianach. Blokady wynikały z nadmiaru posiadanych środków powstałego między innymi z powodu:

- niższego niż pierwotnie planowano zapotrzebowania na środki przez placówki zagraniczne,

⁸ Kwota ta uwzględnia zmniejszenie środków z rezerw celowych w wyniku korekt decyzji (o 578,9 tys. zł) oraz w wyniku blokad (422,3 tys. zł) dokonanych w związku z decyzją Ministra Finansów o utworzeniu rezerwy celowej poz. 73 z wydatków zablokowanych.

⁹ Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej.

¹⁰ Światowy Program Żywności.

¹¹ Decyzje o blokowaniu środków były wydawane w sierpniu (jedna decyzja) oraz w grudniu (trzy decyzje).

- wystąpienia różnic kursowych w związku z realizowanymi projektami w ramach współpracy rozwojowej,
- zmiany sytuacji pandemicznej oraz związanych z nią przepisów w Austrii, gdzie znajduje się siedziba Sekretariatu Generalnego OBWE. Wprowadzony lockdown uniemożliwił organizację zaplanowanych wydarzeń oraz wyjazdy zagraniczne członków zespołu Pełnomocnika ds. Organizacji Przewodnictwa Polski w OBWE w 2022 r.

Ustalono, że blokad dokonano niezwłocznie po ustaleniu, że środki nie zostaną wykorzystane do końca roku budżetowego.

(akta kontroli str. 1651-1679, 1928-1931)

W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego¹² w ramach części 45 uwzględniono kwotę 22 656,6 tys. zł na realizację siedmiu zadań¹³. Ustalono, że w 2021 r. na realizację ww. zadań poniesiono wydatki w wysokości 20 836,0 tys. zł, tj. 92,0%. Niepełna realizacja wydatków miała miejsce przy realizacji zadań inwestycyjnych w placówkach zagranicznych, a przyczyną były m.in. opóźnienia w dostawie specjalistycznych materiałów budowlanych, przez co placówka nie wykonała zaplanowanych robót budowlanych (zadanie: *Adaptacja nowej siedziby Ambasady RP w Bogocie*), zmniejszenia planowanej kwoty do wydatkowania w wyniku szczegółowej analizy przeprowadzonej przez wyspecjalizowanego koordynatora prac oraz wykonania prac przez wybranego wykonawcę w terminie uniemożliwiającym skorzystanie ze środków niewygasających (zadanie: *Instalacja systemu przeciwpożarowego w budynkach Ambasady RP w Paryżu*) oraz przyjęcia przy zgłaszaniu zapotrzebowania na środki niewygasające kursu euro z marginesem bezpieczeństwa uwzględniającym deprecjację w stosunku do rzeczywistych kursów walut (zadania: *Budowa nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec*, *Budowa siedziby Ambasady RP w Republice Białorusi z siedzibą w Mińsku przy ulicy Starowileński Trakt*). Kontrola wykazała, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, w terminie do 30 listopada 2021 r., a niewykorzystane środki zostały zwrócone terminowo.

(akta kontroli str. 8-20, 404-425)

W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁴ w ramach części 45 uwzględniono kwotę 4524,4 tys. zł na realizację pięciu zadań. Wg stanu na 31 marca 2022 r. wydatkowano 2562,4 tys. zł na realizację trzech zadań.

(akta kontroli str. 8-20, 398-403)

Kontrola wykazała, że pracownicy Biura Administracji i Biura Finansów w MSZ, w ramach wykonywania nadzoru i kontroli przez dysponenta III stopnia i dysponenta części budżetowej na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp, zapewnili w trakcie całego roku monitorowanie poziomu wykonania wydatków.

(akta kontroli str. 1871-1927)

¹² Dz. U. poz. 2422.

¹³ Zadania: Przebudowa 5 pietra i instalacji wodno-kanalizacyjnej (budynek MSZ, Al. J.Ch. Szucha 23) – 130,1 tys. zł, Modernizacja zasilania rezerwowego w budynkach przy al. J. Ch. Szucha 23 i 23A – 88,9 tys. zł, Adaptacja nowej siedziby RP w Bogocie – 3357,4 tys. zł, Instalacja systemu przeciwpożarowego w budynkach Ambasady RP w Paryżu – 1842,7 tys. zł, Budowa nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec – 6228,3 tys. zł, Budowa siedziby Ambasady RP w Republice Białorusi z siedzibą w Mińsku przy ulicy Starowileński Trakt – 7982,9 tys. zł, Wsparcie społeczeństwa białoruskiego w związku z realizacją pakietu „Solidarni z Białorusią” – 3026,5 tys. zł.

¹⁴ Dz. U. poz. 2407.

W 2021 r. dysponent części 45 nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów polecenia dokonania wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. W dniu 29 grudnia 2021 r. Minister Finansów wydał decyzję, zgodnie z którą na podstawie polecenia Prezesa Rady Ministrów zmniejszono limit wydatków w części 45 o środki podlegające blokowaniu w ciągu roku budżetowego w wysokości 1712,3 tys. zł z przeznaczeniem na utworzenie nowej rezerwy celowej poz. 73 pn. „Rezerwa na wpłatę na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19”.

(akta kontroli str. 8-20, 1662-1665)

Zobowiązania w części 45 na koniec 2021 r. wyniosły 216 812,3 tys. zł i były wyższe o 170,1% niż kwota zobowiązań na koniec 2020 r. (80 280,8 tys. zł). Największy udział miały zobowiązania z tytułu składek do organizacji międzynarodowych (163 863,1 tys. zł) oraz z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i składek na ubezpieczenia społeczne (30 662,8 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2021 r. nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 1687-1707, 1717-1870, 3753-3760)

U dysponenta części 45 kontrolą objęto sześć umów o dotacje celowe zawarte w 2021 r. na łączną kwotę 20 474,5 tys. zł oraz przekazywanie dotacji podmiotowych dla Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych i Polskiego Komitetu do spraw UNESCO¹⁵. Łączna kwota wydatków objętych badaniem w próbie dotacji¹⁶ wynosiła 35 051,2 tys. zł, tj. 23,2% wydatków na dotacje i 1,6% łącznych wydatków poniesionych w części 45 w 2021 r.

Kontrola wykazała, że udzielanie dotacji celowych beneficjentom następowało na podstawie umów sporządzanych zgodnie z wymogami określonymi w art. 151 ust. 1 ufp. We wszystkich zbadanych przypadkach sprawozdania z realizacji dotowanych projektów zostały złożone przez beneficjentów zgodnie z postawieniami umów dotacji i zatwierdzone przez MSZ w terminie określonym w ufp. Dotacje podmiotowe przekazywano zgodnie z zapotrzebowaniami.

(akta kontroli str. 8-20, 426-508, 880-941, 1428)

W części 45 w 2021 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 3377 osób i w stosunku do 2020 r. zmniejszyło się o 52 osoby (tj. o 1,5%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 8777,25 zł¹⁷. W porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w roku 2020 wzrosło o 787,86 zł, tj. o 9,86%.

Dyrektor Biura Spraw Osobowych MSZ poinformował, że zwiększenie przeciętnego wynagrodzenia w przeliczeniu na pełny etat wynikało głównie z nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r., która dała możliwość zwiększenia środków na wynagrodzenia i pochodne pracowników państwowej sfery budżetowej z przeznaczeniem na utworzenie dodatkowego funduszu motywacyjnego w wysokości 6%. Wzrost wynagrodzenia w grupie 02 – kierownicze stanowiska państwowe wynikał głównie z wejścia w życie rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe¹⁸.

Wydatki na wynagrodzenia w 2021 r. wyniosły 355 689,3 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (355 982,1 tys. zł). Limit zatrudnienia na 2021 r. nie został przekroczony.

¹⁵ Kwota dotacji dla Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych wyniosła 13 304,7 tys. zł, a dla Polskiego Komitetu ds. UNESCO 1272,0 tys. zł.

¹⁶ Dobór celowy wg osądu kontrolera.

¹⁷ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁸ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. poz. 1394).

(akta kontroli str. 1358-1416, 1426-1427, 3753-3760)

Wydatki majątkowe w części 45 zrealizowano w kwocie 67 803,2 tys. zł, co stanowiło 96,1% planu po zmianach (70 547,0 tys. zł). W porównaniu do 2020 r. były one wyższe o 25 646,9 tys. zł, tj. o 60,8%.

W ramach wydatków na inwestycje w planie wg ustawy budżetowej na 2021 r. przewidziano realizację 11 zadań inwestycyjnych w Ministerstwie na łączną kwotę 9815,0 tys. zł¹⁹ oraz siedem zadań inwestycyjnych w placówkach zagranicznych na łączną kwotę 9646,0 tys. zł²⁰. W trakcie 2021 r. do planu wprowadzono sześć nowych zadań, tj. jedno zadanie inwestycyjne w Ministerstwie i pięć w placówkach zagranicznych (w trakcie 2021 r. nie zrezygnowano z realizacji żadnego zadania).

Na inwestycje wydatkowano w 2021 r. łącznie 36 933,0 tys. zł, co stanowiło 98,1% planu po zmianach (37 661,0 tys. zł²¹), z czego:

- 2269,7 tys. zł (1702,9 tys. zł stanowią wydatki niewygasające) na siedem zadań w Ministerstwie. Z zaplanowanych 12 zadań inwestycyjnych zrealizowano w pełni jedno zadanie²², dwa zadania przeniesiono do realizacji na 2022 r. w ramach wydatków niewygasających, cztery zadania zrealizowano częściowo, a pięciu zadań nie zrealizowano;
- 34 663,3 tys. zł (372,0 tys. zł stanowią wydatki niewygasające) na dziewięć zadań w placówkach zagranicznych. Z zaplanowanych 12 zadań inwestycyjnych w placówkach zagranicznych zrealizowano w pełni trzy zadania²³, jedno zadanie²⁴ przeniesiono do realizacji na 2022 r., pięć częściowo²⁵, a trzech zadań nie zrealizowano.

(akta kontroli str. 975-1075, 1943-1954, 3753-3760)

Kontrola wykazała, że przy planowaniu wydatków majątkowych dotyczących inwestycji krajowych, utworzono jedną pozycję, która nie dotyczyła konkretnej

¹⁹ Z przeznaczeniem na: Budowę drogi wewnętrznej wraz ze zjazdem z drogi publicznej na terenie MSZ przy ul. Tanecznej 67 – 269,0 tys. zł; Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych mających na celu zabezpieczenie pomieszczenia nr 201 w budynku MSZ przy al. J. Ch. Szucha 23 w Warszawie - 1031,0 tys. zł; Przebudowę wartowni wraz ze zmianą sposobu użytkowania oraz z termomodernizacją budynku MSZ przy ul. Karmazynowej 1A – 2493,0 tys. zł; Adaptację pomieszczenia na potrzeby serwerowni ppoż i SZT – 860,0 tys. zł; Modernizację zasilania energetycznego obiektów MSZ przy al. J. Ch. Szucha 23 i 23 A w Warszawie (...) – 95,0 tys. zł; Przebudowę wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku MSZ przy ul. Tanecznej 67 B w Warszawie (część II) – 86,0 tys. zł; Przebudowę 5 piętra i instalacji wod-kan. – 1291,0 tys. zł; Wykonanie przyłącza z projektowanej stacji 15/0,4 kV do budynku biurowo-technicznego MSZ przy ul. Karmazynowej 1A w Warszawie oraz przebudowy instalacji pomiędzy budynkiem biurowo-technicznym, a wartownią - 310,0 tys. zł; Realizację nowego budynku siedziby MSZ – 181,0 tys. zł, Budowę Archiwum MSZ przy ul. Tanecznej 67 B w Warszawie - 1751,0 tys. zł; Pozostałe wydatki inwestycyjne - dokumentacja w trakcie opracowania – 1448,0 tys. zł.

²⁰ Z przeznaczeniem na: Budowę nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec, Budowę siedziby Ambasady RP w Republice Białorusi, Adaptację pomieszczenia piwnicznego Konsulatu Generalnego RP w Montrealu pod potrzeby serwerowni wraz z towarzyszącymi pracami modernizacyjnymi, Adaptację nowej siedziby Przedstawiciela RP w Ramallah, Adaptację nowej siedziby RP na Malcie, Instalację systemu przeciwpożarowego w budynkach Ambasady, w tym hotel de Monaco.

²¹ W kwocie wydatków 2074,9 tys. zł stanowią wydatki niewygasające.

²² Wprowadzone do realizacji w trakcie 2021 r.

²³ Realizacja zadań pod względem finansowym - Budowa nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec, Adaptacja części pomieszczeń Ambasady RP w Kijowie na pokoje biurowe w związku ze zwiększeniem obsady kadrowej placówki (wprowadzona do realizacji w trakcie roku), Adaptacja nowej siedziby Przedstawicielstwa RP w Ramallah.

²⁴ Pozostałe wydatki inwestycyjne, w tym środki zgłoszone jako niewygasające w roku 2021 z przeznaczeniem dla Mińska.

²⁵ 1. Adaptacja nowej siedziby Ambasady RP w Bogocie (wprowadzona do realizacji w trakcie roku), 2. Zaprojektowanie i adaptacja budynku (...) na rezydencję Ambasadora oraz modernizacja budynku w Kopenhadze (wprowadzona do realizacji w trakcie roku), 3. Budowa siedziby Ambasady RP w Republice Białorusi (...), 4. Instalacja systemu przeciwpożarowego w budynkach Ambasady, w tym hotel de Monaco, 5. Instalacja systemów SZT w Ambasadzie RP w Wellington (wprowadzona do realizacji w trakcie roku).

inwestycji. W planie wg ustawy budżetowej (wg wydatków określonych w druku BW IA) zapisano kwotę 9815,0 tys. zł na 11 zadań inwestycyjnych, z tego 1448,0 tys. zł na zadanie: *Pozostałe wydatki inwestycyjne – dokumentacja w trakcie opracowania*. W przewidzianych do realizacji pozostałych 10 zadaniach inwestycyjnych wydatki na dokumentację przypisano do konkretnych inwestycji²⁶, i tak np. na realizację prac projektowych w ramach inwestycji *Budowa drogi wewnętrznej (...)* zapisano kwotę 30,9 tys. zł; na prace i dokumentację projektową w ramach inwestycji *Przebudowa 5 piętra (...)* zapisano 207,8 tys. zł; na prace projektowe i towarzyszące w inwestycji *Przebudowa wartowni (...)* zapisano 112,0 tys. zł. Kwota 1448,0 tys. zł nie została wydatkowana na to zadanie, a środki z niej zostały w trakcie roku przeznaczone na realizację innych zadań, tj. 980,0 tys. zł na zakup nieruchomości w Sarajewie, a z pozostałej kwoty 468,0 tys. zł dofinansowano zadania inwestycyjne realizowane przez Ministerstwo²⁷.

(akta kontroli str. 979-1075, 1278-1281)

Dyrektor Biura Inwestycji poinformowała, że sformułowanie *dokumentacja w trakcie opracowania w naszym ujęciu oznacza opracowanie dokumentacji, na podstawie której można ująć dane zadanie inwestycyjne w planie finansowym, tj. przede wszystkim Program Inwestycji wraz z jego aktualizacjami*. Na etapie planowania pozostała nierozdysponowana kwota 1448,0 tys. zł, którą w ciągu roku możemy przeznaczyć na inne wydatki, dysponując dokumentacją wymaganą obowiązującymi przepisami prawa.

(akta kontroli str. 1269-1277)

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków poniesionych w 2021 r. w Ministerstwie (dysponent III stopnia), na próbie wydatków w wysokości 24 944,7 tys. zł²⁸, które stanowiły 8,0% wydatków Ministerstwa i 1,1% wydatków budżetu państwa w części 45. Próba obejmowała wydatki majątkowe w kwocie 4395,0 tys. zł i wydatki bieżące w kwocie 20 549,7 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki oraz zgodnie z umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zaplaceniem odsetek, kar lub opłat. Stwierdzono jeden przypadek, w którym przy wysyłce paczek do placówek zagranicznych skorzystano z usług firmy kurierskiej DHL, pomimo, że stawki za tę samą usługę oferowane przez Poczta Polską były niższe.

Badaniem w zakresie prawidłowości stosowania procedur określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych²⁹ objęto jedno zamówienie udzielone w trybie przetargu nieograniczonego na dostawę licencji, aktualizacji i subskrypcji oprogramowania oraz usług wsparcia w ramach programu licencyjnego³⁰. W 2021 r.

²⁶ Opisy poszczególnych zadań związanych z realizacją konkretnej inwestycji zostały określone w Programach Inwestycji Budowlanych sporządzonych oddzielnie dla każdej inwestycji.

²⁷ Budowa i przebudowa ogrodzenia nieruchomości przy ul. Karmazynowej 1A w Warszawie - 39,4 tys. zł; Adaptacja pomieszczenia na potrzeby serwerowni ppoż i SZT. - 180,1 tys. zł; Wykonanie przyłącza z projektowanej stacji 15/0,4 kV do budynku biurowo-technicznego MSZ przy ul. Karmazynowej 1A w Warszawie oraz przebudowy instalacji pomiędzy budynkiem biurowo-technicznym, a wartownią - 54,0 tys. zł; Modernizacja zasilania energetycznego obiektów MSZ przy al. J. Ch. Szucha 23, al. J. Ch. Szucha 23A w Warszawie polegającej na wykonaniu projektu przebudowy kabli nN, rozdzielnic oraz wymianie agregatu prądotwórczego Herkules D/VP 150 kVA na agregat prądotwórczy o mocy 630 kVA oraz wykonaniu tych prac - 194,6 tys. zł.

²⁸ Próba wydatków została wylosowana za pomocą programu Pomocnik kontrolera v.5.7 i została uzupełniona wydatkami dobranymi celowo według profesjonalnego osądu kontrolera.

²⁹ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm), dalej: upzp.

³⁰ Zamówienie na trzy lata od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024. Wartość umowy to 43 012,3 tys. zł brutto (w tym wykonanie prawa opcji w 100%).

dysponent III stopnia wydatkował w ramach tego zamówienia 7494,3 tys. zł, a na poziomie dysponenta części wydatkowano 4117,3 tys. zł. Badaniem objęto również trzy zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano upzp z uwagi na wartość zamówienia:

- organizacja kolacji bufetowej dla uczestników (200 osób) spotkania konferencji rocznicowej (współorganizowanej przez MSZ) Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w dniu 14 października 2021 r. w hotelu Westin w Warszawie. Przewidzianą w umowie kwotę 51,3 tys. zł brutto wydatkowano w 2021 r. w całości.
- zakup materiałów niezbędnych do wydania apostille (100 000 egzemplarzy druków papieru samoprzylepnego i 100 000 hologramów ze znakiem RP). Przewidzianą w umowie kwotę 50,4 tys. zł brutto wydatkowano w całości.
- zakup m.in. usługi polegającej na wykonaniu nowego stanowiska wydawania kart gości wraz z aktualizacją systemu. Przewidzianą w umowie kwotę 33,4 tys. zł brutto wydatkowano w całości.

Objęte kontrolą zamówienia zostały udzielone zgodnie z upzp i z Regulaminem udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych³¹ w sprawie udzielania zamówień publicznych). Ponadto ustalono, że MSZ wywiązało się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r. oraz terminowo przekazało Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, tj. do 1 marca 2022 r. sprawozdania o udzielonych w 2021 r. zamówieniach.

(akta kontroli str. 2736-3165, CD3-CD5)

Wydatki w części 45 zostały poniesione m.in. na realizację stałych zadań MSZ związanych z prowadzeniem polityki zagranicznej, realizację przedsięwzięć współpracy rozwojowej, działalność konsularną oraz na płatność składek do organizacji międzynarodowych, w tym Ministerstwo:

- realizowało zadania związane z umacnianiem bezpieczeństwa politycznego i wojskowego RP³²,
- wspierało działalność Polonii i Polaków za granicą³³,
- realizowało zadania związane z ochroną placówek zagranicznych i obiektów krajowych MSZ³⁴,
- realizowało zadania związane z upowszechnianiem wiedzy o Polsce oraz informowaniem o polityce zagranicznej RP³⁵,
- realizowało zadania związane z przewodnictwem Polski w Grupie Wyszehradzkiej V4³⁶.

(akta kontroli str. 2750-2755, 3753-3760)

W efekcie poniesionych w 2021 r. wydatków majątkowych w kwocie 67 803,2 tys. zł finansowano realizację siedmiu inwestycji remontowo – budowlanych w obiektach MSZ w kraju oraz osiem zadań inwestycyjnych w placówkach zagranicznych. Ponadto, dokonano zakupów sprzętu i urządzeń zabezpieczenia technicznego, teleinformatycznego podnoszącego niezawodność i bezpieczeństwo przesyłanych danych, a także licencji i oprogramowania. Dokonano również modernizacji infrastruktury serwerowej w centrali MSZ oraz rozbudowano istniejące sieci LAN.

(akta kontroli str. 975-1075, 2750-2755, 3753-3760)

³¹ Załącznik do zarządzenia nr 14 Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

³² Na ten cel wydatkowano kwotę 61 575,2 tys. zł.

³³ Na ten cel wydatkowano kwotę 4546,8 tys. zł.

³⁴ Na ten cel wydatkowano kwotę 12 721,6 tys. zł.

³⁵ Na ten cel wydatkowano kwotę 11 431,7 tys. zł.

³⁶ Na ten cel wydatkowano kwotę 1359,2 tys. zł.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelnie sprawdzono dokumentację dotyczącą inwestycji - *Przebudowa wartowni wraz ze zmianą sposobu użytkowania oraz z termomodernizacją budynku MSZ przy ul. Karmazynowej 1A*, co skutkowało niecelowym, ponownym sporządzeniem mapy i wydłużeniem procesu inwestycyjnego. Ustalono, że w trakcie realizacji tej inwestycji po odebraniu dokumentacji projektowej we wrześniu 2020 r. pracownicy Biura Administracji stwierdzili brak załącznika - mapy o klauzuli "poufne" (sporządzonej przez MSZ) niezbędnej do wydania decyzji przez Wojewodę Mazowieckiego, w celu kontynuacji ww. inwestycji. Skutkiem tego, w sierpniu 2021 r. pracownik MSZ sporządził „nową mapę”. Kontrolerzy NIK ustalili, że mapa cały czas znajdowała się w zasobach MSZ i nie było potrzeby sporządzenia „nowej mapy”. W trakcie kontroli ustalono, że mapa została zarejestrowana w rejestrze kancelarii tajnej dotyczącym obsługi Biura Inwestycyjnego, a nie w rejestrze dotyczącym obsługi Biura Administracji. O fakcie stwierdzenia we wrześniu 2020 r. braku mapy pracownicy MSZ nie poinformowali przełożonego, co było niezgodne z § 41 Zarządzenia Nr 14 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 25 lipca 2013 r.³⁷, który stanowi, że pracownik, który stwierdził fakt utraty, zagubienia materiału niejawnego albo innego naruszenia przepisów o ochronie informacji niejawnych, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu właściwego dyrektora lub kierownika placówki poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o okolicznościach tego zdarzenia. Kontrola NIK wykazała ponadto, iż sporządzając pismo przewodnie z 2021 r. do wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego³⁸ na terenie zamkniętym opatrzone klauzulą "poufne" zawarto w nim adnotację (jawne po podłączeniu załącznika) zamiast (jawne po odłączeniu załącznika).

Dyrektor Biura Administracji wyjaśnił, że *Opracowując i odbierając dokumentację projektową w 2020 r. dysponowano Decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego z 2014 r., sprzed 6 lat. Przygotowując wniosek o pozwolenie na budowę planowanej inwestycji, stwierdzono brak załącznika mapowego do w/w decyzji oraz brak możliwości uzyskania duplikatu tego załącznika od organu wydającego decyzję, tj. Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, z uwagi na klauzulę załącznika („poufne”). W związku z powyższym został złożony nowy „Wniosek o ustalenie lokalizacji celu publicznego”, jednocześnie wnioskując o wygaszenie decyzji z 2014 r. Obecnie postępowanie jest w toku. W kolejnych ponownych wyjaśnieniach wskazał, że w odpowiedzi z 25 lutego 2022 r. zostało użyte sformułowanie "stwierdzono brak załącznika mapowego" mogące wprowadzić w błąd. Natomiast stwierdzono tylko, że dokumenty nie były zarejestrowane w kancelarii tajnej obsługującej Biuro Administracyjne i nie znajdowały się na jej stanie. Podał również, że w piśmie (...), adresowanym do Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie znajduje się ewidentna pomyłka pisarska polegająca na użyciu nieprawidłowego sformułowania jawne po podłączeniu zał., zamiast jawne po odłączeniu zał. (...). W trakcie kontroli NIK, do Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przesłano sprostowanie ww. omyłki pisarskiej.*

(akta kontroli str. 547-551, 1278-1344, 1348-1350)

³⁷ Zarządzenie Nr 14 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych oraz innych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przetwarzanie materiałów niejawnych, sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych oraz doboru i stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz placówkach zagranicznych.

³⁸ Do wniosku załączono mapę o klauzuli „poufne”.

W ocenie NIK pracownicy Biura Administracyjnego nierzetelnie dokonali sprawdzenia, gdzie może znajdować się mapa, a w przypadku jej nieznaledzenia mieli obowiązek powiadomienia przełożonego stosownie do procedury określonej w § 41 ww. zarządzenia Ministra SZ. W wyniku niepotrzebnego opracowania nowej mapy doszło do opóźnienia w realizacji niniejszej inwestycji o ok. 3 miesiące w stosunku do przyjętych założeń.

2. Wydatkowano środki finansowe związane z wysłaniem paczek do placówek zagranicznych za pośrednictwem firmy kurierskiej DHL, pomimo, że stawki za tę samą usługę oferowane przez Poczta Polską były niższe. Ustalono, że 22 lutego 2021 r. została zawarta umowa na wykonanie 4000 sztuk układanek - puzzli przedstawiających obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 maja 1791 r.” wraz z wkładką informacyjną za kwotę 89,2 tys. zł³⁹. Puzzle zostały wysłane pocztą dyplomatyczną za pośrednictwem firmy kurierskiej do 138 placówek zagranicznych (529 paczek) za łączną kwotę 242,8 tys. zł. Wysyłka paczek tylko z samymi puzzlami miała miejsce do 59 placówek za łączną kwotę 93,7 tys. zł⁴⁰.

Badanie kosztów wysyłki puzzli do placówek zagranicznych na próbie 26 z 59 paczek z puzzlami przez firmę kurierską w porównaniu z potencjalnymi kosztami wysyłki przez Poczta Polską wykazało, że koszty wysyłki puzzli przez firmę kurierską wyniosły 37,2 tys. zł, a przez Poczta Polską wyniosłyby od 24,1 tys. zł (wysyłka ekonomiczna) do 28,7 tys. zł (przesyłka priorytetowa), co stanowi różnicę od 8,5 do 13,1 tys. zł⁴¹.

(akta kontroli str. 513-853)

Odnośnie wysyłki puzzli, Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej wyjaśnił, że *Departament przynajmniej raz w roku dokonuje analizy wysyłek materiałów promocyjnych na placówki zagraniczne w oparciu o planowane zakupy. Następnie na tej podstawie sporządzany jest Harmonogram planowanej spedycji przesyłek za pośrednictwem przewoźnika komercyjnego (...), który przekazywany jest do komórki obsługującej MSZ w zakresie wysyłek (Biuro Administracji). W momencie rozpoczęcia wysyłki puzzli, w dalszym ciągu obowiązywał harmonogram z 04.08.2020 r. (ze względu na opóźnienia w jego realizacji spowodowane pandemią Covid-19), w którym ta wysyłka nie została uwzględniona ze względu na brak wiedzy w momencie sporządzania harmonogramu realizacji zamówienia wykonania puzzli na początku 2021 r. i ich wysyłce. W celu optymalizacji ilości wysłanych paczek i co za tym idzie ograniczenia kosztów, departament oczekiwał do kwietnia 2021 r. na dostawę do magazynu DDPK publikacji *The Constitution of 3 May 1791*, która miała być wysłana w pakiecie*

³⁹ Jako uzasadnienie celowości zamówienia podano m.in., że w celu upamiętnienia tego wydarzenia powstał pomysł stworzenia narzędzia w postaci puzzli, które mogłyby być wręczane partnerom zagranicznym.

⁴⁰ W trakcie wysyłki MSZ miał podpisane trzy umowy na wysyłkę paczek: umowę z 1 marca 2018 r. znak BA-WSiZ/1/2018 z DHL Express na świadczenie usług transportu przesyłek zwykłych oraz dyplomatycznych w obrocie zagranicznym (przesyłki kurierskie) na okres 36 miesięcy za kwotę 3454,0 tys. zł. W umowie zawarto zapis dotyczący obliczania wagi przesyłki z zastosowaniem wagi wolumetrycznej. Ponadto w § 2 ust. 2 umowy podano, że Zamawiający nie jest zobowiązany na nadawania wszystkich rodzajów przesyłek kurierskich i skorzystania ze wszystkich rodzajów usług, wskazanych, wskazanych w tym załączniku, jednak zobowiązany jest wykorzystać co najmniej 50% maksymalnego wynagrodzenia brutto umowy), którą zastąpiła nową umową z DHL z 22 marca 2021 r. Zawierała ona m.in. taki sam zakres przedmiotowy oraz zapis określony w § 2 ust. 2 jak w poprzedniej umowie. Umowy z DHL zostały zawarte na podstawie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (w postępowaniach oferty złożyła tylko firma DHL); umowę z Poczta Polską z 24 marca 2020 r. na okres 36 miesięcy za kwotę 927,3 tys. zł w zakresie doręczania przesyłek pocztowych. Umowa z Poczta Polską nie przewidywała świadczenia usług transportu przesyłek dyplomatycznych.

⁴¹ Badaniem nie objęto w całości kosztów wysyłki całej partii puzzli, bowiem z informacji przekazanych przez MSZ można było tylko ustalić, ile paczek zostało wysłanych tylko z samymi puzzlami. W przypadku zaś gdy w danym dniu wysłano np. 10 paczek, a w dwóch były tylko puzzle, to nie można ustalić w których tych dwóch paczkach znajdowały się tylko puzzle.

z puzzlami. Brak informacji nt. wagi pojedynczego egzemplarza uniemożliwia określenie wagi przesyłanego całego pakietu rocznicowego. W związku z powyższym w pierwszej kolejności realizowane były wysyłki na te placówki, na które przeznaczone były wyłącznie puzzle. Kiedy publikacja The Constitution (...) została dostarczona do magazynu, rozpoczęto realizację wysyłek na pozostałe placówki.

Ponadto poinformował, że W większości przypadków wysyłki zostały dokonane za pomocą poczty dyplomatycznej, tak aby materiały zdążyły dotrzeć do placówek przed datą rocznicy. Tylko w ten sposób było to możliwe, ponieważ wysyłka pocztą dyplomatyczną (...) zapewnia nie tylko krótki termin doręczenia, ale także zwolnienie z formalności celnych, które w wielu krajach, głównie Ameryki Południowej, Afryki i Azji są bardzo skomplikowane i czasochłonne.

(akta kontroli str. 509-512, 1418-1422, 2708-2735)

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień, gdyż Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej miał możliwość ustalenia kiedy będzie przeprowadzana wysyłka paczek do placówek zagranicznych i mógł odpowiednio wcześniej to zaplanować, wybierając usługi Poczty Polskiej, która oferowała stawki za wysyłkę niższe, niż DHL.

Ponadto z uwagi na znaczną liczbę przesyłek Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej powinien dokonać analizy kosztów wysyłki i czasu dostawy przez innych dostawców, w szczególności do krajów Unii Europejskiej, gdzie nie obowiązują cła i inne opłaty, a okres dostawy nie przekracza jednego tygodnia (w 2021 r. MSZ za pośrednictwem Poczty Polskiej wysyłał paczki do dziewięciu placówek zagranicznych w Unii Europejskiej). Należy dodać, że w MSZ nie stworzono procedury odnośnie realizacji wysyłek, w której nałożono by obowiązek analizy kosztów wydatku i kosztów jego wysyłki. O charakterze wysyłki (poczta zwykła czy dyplomatyczna) decyduje dana komórka organizacyjna MSZ, która zleca wysyłkę do Biura Administracji, które tylko wykonuje jego dyspozycję. W takiej sytuacji mając na uwadze, że niemal codziennie są wysyłane paczki do placówek zagranicznych, MSZ powinno przeprowadzić analizę lub wprowadzić procedurę związaną z wycenieniem kosztów wysyłek.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2021 r. budżetu państwa w części 45 przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości nie miały wpływu na obniżenie oceny dotyczącej wydatków.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 45 rocznych łącznych sprawozdań budżetowych za 2021 r. oraz sprawozdań jednostkowych Ministerstwa jako dysponenta III stopnia i dysponenta głównego:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 45 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Ministerstwa (dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sporządzone zostały korekty jednostkowych sprawozdań rocznych (Rb-27, Rb-28 i Rb-BZ1) i za IV kwartał 2021 r. (Rb-N w zakresie należności oraz Rb-Z w zakresie zobowiązań) Ministerstwa jako dysponenta III stopnia oraz korekta sprawozdania jednostkowego za IV kwartał 2021 r. (Rb-N w zakresie należności) Ministerstwa jako dysponenta głównego. Korekty wynikały z weryfikacji i aktualizacji sald kont oraz wpływu dokumentów księgowych, które należało ująć w księgach rachunkowych dotyczących 2021 r.

(akta kontroli str. 1680-1686, 871-1884, 3166-3911, CD1-CD3, CD5)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania dysponenta III stopnia zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ksiąg rachunkowych.

OBSZAR

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne dokonywanie przeglądu dokumentacji znajdującej się w zasobach MSZ przed przystąpieniem do realizacji inwestycji.
2. Dokonywanie analizy kosztów wysyłek paczek przez przewoźników oferujących usługi związane z wysyłką paczek do placówek zagranicznych, w szczególności do krajów Unii Europejskiej.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   kwietnia 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow

.....
podpis

---

⁴² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

